

Abban a hitben, reményben s abban a meggyőződésben, hogy mind ez be fog következni, ajánlom magamat tisztelt hivatalnoktársaim további szives barátságába és kérve további támogatásukat és számítva arra, kívánok úgy önöknek, mint hozzátartozóiknak legboldogabb ujesztendőt.

Ujévi köszöntők a politikában.

— A miniszterelnök beszéde. —

(*Saját tudósítónktól.*) Az új esztendő első napját fölhasználták a politikusok arra, hogy az egyes politikai pártok vezéreit köszöntsék és biztosítsák ragaszkodásukról. Más esztendőben is szokás volt ez, máskor újévkor hangzottak el a legérdekesebb nyilatkozatok. Az idén pedig inkább olyan beszédek hangzottak el, melyeknek szövege inkább családi jellegű, amelyek nem jeleznek irányt, de még politikát sem. Például *Batthyány* Tivadar ugyanazokat mondta el, amelyeket ő is, de a nem Justh-pártiak is, sőt *Kossuth* Ferenc is, (hogy *Apponyi* Albert grófról ne is beszéljünk), már az ó-évben unalmasan sokszor elmondottak. *Kossuth* Ferenc se mondott semmit, pedig sokat beszélt, jobbra körmondatokban. *Justh* Gyula pedig egyszerűen elkerülte az alkalmat, hogy politikai újévi beköszöntőt elmondjon. Nem csoda tehát, hogy a hallgatása miatt a párt-hívei többet várnak ezen a napon Justhtól, mint *Kossuth* hívei *Kossuth* Ferenctől — közvetlenül a mai beszéde után.

Figyelemreméltó beszédet *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök mondott. A jövő föladatairól beszélt.

Hogy a jövő föladatai megvalósíthatók legyenek, szükséges, hogy a nemzet egyetértésben legyen a királylyal, az országban a felekeztek és nemzetiségek között meg legyen a béke, hogy békében legyünk Ausztriával, — így mondotta többek között a miniszterelnök. Majd hozzáfűzte:

— Remélem, hogy a munkapárt engem ebben a munkában támogatni fog.

A politikai újévi köszöntésekről ez a tudósítás szól:

(*A képviselőház elnökénél.*)

Dániel Gábor tartotta az üdvözlő szónoklatot a képviselőház elnökénél. *Berzeviczy* Albert ki-

jelentette, hogy bár ő, mint elnök, mindig ridegen és objektíve végzi teendőit, de azért szíve mélyén érzi és érezni fogja a lelki közös-séget azokkal, akikkel jó és rossz időben együtt munkálkodott, együtt küzdött, s együtt vívott ki talán némi sikereket és együtt türt és szenvedett is.

— Bár eddig intencióim félreértése vagy akadályozása miatt — ugymond — a parlamentnek egy pártja ellen sem emelhetek panaszt, mégis fokozott bizalmat érzek irántatok abban a tekintetben, hogy ti, ismerve engem, nekem eljárásomban igazságot fogtok szolgáltatni olyankor is, amikor talán egyesek a szenvedélyek viharzása közt, hajlandók volnának azt tőlem megtagadni.

(*A munkapárt elnökénél.*)

A munkapárt tagjai vasárnap délelőtt tíz órakor találkoztak a budapesti Lloyd-klubban. *Beöthy* László mondotta az üdvözlő-beszédet. *Perczel* Dezső örömmel említvén föl a párt-nak a választásoknál aratott nagy diadalát, hangsúlyozta, hogy a párt nagy küzdelmek előtt áll és ezt egységesen fogja megvívni.

Mi nem fogjuk — ugymond — megtenni ellenfeleinknek azt a szolgálatot, hogy önmagunk között meghasonolva, kockázatosra tegyük nem azt, — mert hiszen az csekélység — hogy mi lesz ezzel a párttal, hanem hogy mi lesz az országgal. Jól tudom, hogy egy kétszázhatvan és annyi tagból álló párt nem minden egyénének a gondolkodása haladhat ugyanabban a kerékvágásban, hogy itt bizony egyes szakkérdésekben sok ember így, sok ember meg amugy gondolkozik; de az alapvető, a fundamentális és főkérdésekben igenis, egyek vagyunk. Mi tudjuk azt, hogy miért egyesültünk és tudjuk, hogy mit akarunk a jövőben. És ebben a tekintetben bátran nézünk elébe mindannak, ami a fölélvből következik.

(*A miniszterelnökénél.*)

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt a munkapártiak közül igen sokan keresték föl. A fogadás a Várban, a miniszterelnöki palotában történt, hol a kormány Budapesten időző összes tagjai jelen voltak.

Perczel Dezső pártelnök tolmácsolta a munkapárt jókívánságait.

Az üdvözlő szavakra *Héderváry* Károly hosszabb beszédben válaszolt. Megemlékezett az 1910. év alkotásairól, hangoztatta a jövő föladatait. A múlt év mérlegét ezekben ismertette:

— A legközebb lefolyt törvényhozási működés igen rövid időre volt szabva, mert az évnek csakis második felére redukáltatott és itt is nyári szünidő, a delegációk közbejötté következtében csak rövid ideig, két és fél hónapig működhetett.

Ha visszatekintünk e működésre, elmondhatjuk, hogy derekasat végeztünk. Rendbehoztuk a múlt esztendőre az ország pénzügyeit, az államháztartás ügyeit. Sikeres kölcsön megkötése által elértük azt, hogy olyan szükségleteink ki-elégítése is biztosított nyert, amiből közgazdasági téren remélhetőleg igen gyümölcsöző eredmények fognak következni. A pörrendtartás megalkotásával, amint szives voltál megemlíteni, régen várt és óhajtott berendezést végeztünk be, adja isten mindnyájunknak nagy hasznára. Én meg vagyok róla győződve, hogy közgazdaságilag, de egyébként is ez a törvény okvetlenül üdvös eredményeket fog hozni az ország számára.

A jövő föladatairól szólván, így beszélt:

A multból ránk szakadt föladatok megoldását várja tőlünk és azt hiszem, bátran mondhatom, hogy ezeket a föladatokat is sikeresen fogjuk teljesíteni. Nem kis föladat lesz ez, mert állami életünk legfontosabb teendőinek újra való berendezéséről lesz szó. Ez az egyik. A másik, ami fontosságot ad e kérdés rendezésének, az, hogy programmunk tulajdonképeni sarkalatos tételének megvalósítását tartalmazza. Harmadszor fontos e föladat, mert teljesítésével lehull a függöny egy, sajnos, igen kedvezőtlen legközelebbi mult fölött s csak azután leszünk abban a helyzetben, hogy jövő föladataival foglalkozzunk.

Hogy a jövő föladatai megvalósíthatók legyenek, szükséges, hogy a nemzet egyetértésben legyen a királylyal, az országban a felekezetek és nemzetiségek között meg legyen a béke, hogy békében legyünk Ausztriával. E mellett szükséges az, hogy a művelt világ több szimpátiával legyen irántunk. Remélem, hogy a munkapárt ebben a munkában támogatni fog.

(*A kabinet üdvözlései.*)

A magyar kabinet tagjai tegnap *József* főhercegnek és *Augusta* főhercegnének írásban

A testőr.

Molnár Ferenc három felvonásos vigjátéka. Bemutatták a szegedi színházban vasárnap este.

A kivételes egyéniségű és sok zsenialitással gazdag Molnár Ferenc vigjátékát úgy illesztette a művezetőség a műsorba, mintha valamelyik francia, külvárosi színházból hozott behózatról, talán magyar és más, de távolról sem oly érdekes színpadi íróról lett volna szó, mint *Az ördög* és a *Liliom* sok dicsőséget élt és sok írói babért aratott szerzőjéről. Előljárójában ezt vagyunk kénytelenek hibáztatni. Ezt a botlást hatványozta azután az, hogy a rendezés és művezetés nem tudta az előadásnak azt a stílusát megadni, amely Molnár Ferenc darabjainál mindig eredeti, egyéni, sajátos és új. Ennek a stílusnak a színpadra való varázsolása ma már nem is tartozik a nehezebb és nagyobb scénikai feladatok közé, mert az általánosabb vonalakban, a szélesebb keretekben ugyanaz a merész, vakmerően könnyelműsködő, lénán bohóckodó, de mélységes filozófiájú és logikájú író áll *A testőr* mögött, mint Molnár nagy sikereket aratott két első darabja mögött.

Az egyes szereplők, különösen *Fodor* Ella és *Baróthy* Julia mindenben tökéleteset alkottak. Nem is rajtuk mulott, hogy az indokolatlanul szilveszter éjszakája utánra tett premier nyomában nem járt a legteljesebb és legzajosabb siker. Sokszor megírtuk már, megírjuk most is — és örömmel látjuk, hogy a közönségnek egyre nagyobbodó része van velünk, egy véleményen ebben — hogy az ideai szintársulattal a legtökéletesebb előadásokat lehetne produkálni, aminőket vidéken elvárhatnak. Egyebektől elte-

kintve első sorban ezért voltunk azon a véleményen, hogy ez a társulat nem kicserélésre, hanem kiegészítésre szorul. Ha a művezető teljesen egyéni, közéletileg semmivel sem indokolható okokból szembehelyezkedett a közönség véleményével, ő fogja kárát látni. De minthogy aktualitása van, kénytelenek vagyunk ismét rámutatni, hogy a rendezés és művezetés félszégei, hiányai egy nagy szindarabot a könnyű sikertől, szorgos és tehetséges színészek munkáját a zajos tapsoktól, az ország második városát egy irodalmi és művészi szenzációtól fosztották meg.

A Testőr technikája nem oly meglepő, mint az Ördög-é, vagy a Liliom-é, bár finomságban, eredetiségben semmivel sem marad mögöttük. Ez a technika Molnárnál a szindarabírás lelke, a nagy művészi megértések erősen differenciálódott eszköze, amelyet olyan tökéletességre emelt, aminőre senki. A darab meséje egyszerű, Molnár sohasem zsonglörködik a meseszöveggel. Szenvedélyesen szerelmes a feleségébe, *A színésznő*-be és folyton féltékenykedik rá férjére, *A színész*. Hogy kipróbálja a zajos multu asszonyt, testőrruhában közeledik hozzá. Heves udvarlásának már-már sikere van, amit a félő, a gyáva színész minden áron meg szeretne akadályozni. A fölvonásnak — a második fölvonás az operában játszik — vége, a nézőtérrel taps vihara hallatszik és a hiu, érzéki nő hosszú, szenvedélyes csókkal bucsuzik a testőrtől. A harmadik fölvonásban a féltékenykedő színész gyönyörű beállításban adja felesége tudtára testőrruhában való kalandját, de az okos asszony rácáfol, ő tudta, hogy a testőr az ura, azért játszott, kacérkodott vele. És a darab egy hatalmas igazság scénikai ábrázolásával végződik — ez Molnár Ferenc —: A színész cigarettázva

ül a fotelben és ujságot olvas. A kritikus, a szerelmes rué, a diványon fekszik. A színésznő, a hiu, hitetlen és rajongó asszonyt valami vágy az ablakhoz űzi, rátámaszkodik az ablakra és fürkészve néz ki, keresi, várja a testőrt... Mennyire asszonyi ez, hiszen a nő sohase tudja elhinni, hogy egy hódoló-jával kevesebb van, és mennyire emberi, hisz oly görcsösen kapaszkodunk mindnyájan egy-egy illúzióba. És a férj, a szerelmes és szerelmesen vak és ravasz férj a győzelem bizonyos büszkeségével látja ezt meg.

Szinte halljuk *Az ördög* voalóját, amikor a függöny lemegy. És érezzük, hogy a molnáriádák, a merész és sokszor ravasz scenikai-hatások mögött egy kivételes írói nagyság bontakozik ki egyre finomabban. A testőr nem olyan meglepő, mint *Az ördög*, nem olyan új és nagystílu, mint a *Liliom*, de emberibb, mélységes filozófiája egysége-sebb keretekben fér el, embereiben több a hus és a vér. Ugy tűnik föl nekünk, mintha Molnár két első drámája egy-egy filozófiai költemény lenne, amelyek azonban oly erős színpadi drámák, mint még soha sem volt drámai költemény. A poéta és zseniális filozóf ennek a darabnak meséjében már erősen közeledik hozzánk, a rüghöz, a földhöz. Ez már társadalmi vigjáték, kár, hogy a színész elmaszkírozásában olyan leküzdhetetlen nehézségre talált Molnár, aminőt gazdag írói készsége és termékeny inven-ciója eddig nem ismert. Kár, hogy a darab nehezen indul, hogy az események egy-egy megállóját nem színezi annyi poétai ujszerűség, mint azt megszoktuk Molnárnál és kár, hogy többször a *Liliom* és *Az ördög* hangjai csendülnek meg, hangulatai térnek vissza.

A színésznő szerepének eljátszása *Fodor* Ellát nehéz és szép föladat elé állította. Meg-